

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

**Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru**

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

**Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru**

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.24 "Gestionarea resurselor piscicole și fondului genetic de acvacultură în conformitate cu principiile dezvoltării sustenabile, destinate utilizării potențialului biologic acvatic pe termen lung", director de proiect: Dr. DOMANCIUC Vasiliu, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Centrul pentru cercetare a Resurselor Genetice Acvatice "Acvagenresurs" pentru anii 2020 - 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 19 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul, obiectivele și rezultatele declarate în propunerea de proiect corelează cu rezultatele obținute după implementarea proiectului. Proiectul nominalizat prevede gestionarea resurselor și fondului genetic piscicol în conformitate cu principiile dezvoltării sustenabile, destinate utilizării potențialului biologic acvatic pe termen lung, ceea ce va oferi un nou impuls în creșterea producției acvaculturii durabile. Evaluarea pe parcursul celor 4 ani de derulare a proiectului a caracteristicilor reproductive aparținând celor patru rase de crap și liniei de crap Violet-auriu a demonstrat că prolificitatea acestora depășește standardele normative admisibile în carpicultură. Pentru prima dată a fost creat nucleul de selecție a linului format din indivizi maturizați, suficient pentru reproducerea și distribuția ulterioară a linului în piscicultura de heleşteu din R. Moldova. Includerea speciilor de șalău, somn european, plătica și lin în policultură cu aplicarea ulterioară a tehnologiei de cultivare continuă a permis obținerea unei creșteri a productivității piscicole în heleşteiele de creștere de 40-60 kg/ha.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Pe parcursul perioadei 2020-2023, în cadrul proiectului au fost publicate 61 de lucrări științifice, după cum urmează: monografii, editor de culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale - 1; articole în reviste științifice din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF) – 1; articole în alte reviste din străinătate recunoscute – 5; articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 23; articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) – 16; articole în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională – 8; cărți (cu caracter informativ) – 6; enciclopedii, dicționare – 1.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Valoarea socio-economică a cercetărilor efectuate este reflectată prin efectul economic rezultat. În rezultatul exploatării loturilor de reproducători ai noilor generații de selecție de crap create, a reproducătorilor liniei noi de crap Violet-auriu și de pești fitoplanctonofagi, de somn european de generația a III-a de selecție de șalău de populație de eleșteu, în perioada de reproducere a anii 2020-2023, au fost obținute 612,1 mln.buc larve de crap și de pești fitoplanctonofagi de trei zile, 72,5 mln. buc.de alevini de crap și pești fitofagi și 2,0 mln.buc de alevini de șalău, care au fost populate în heleșteiele de creștere a întreprinderilor piscicole din cele 3 zone piscicole, ca rezultat obținute: 2800,0 tone puiet de o vară de ciprinide; 1152,0 tone pește de consum, inclusiv 10,9 tone de somn european . Au fost semnate 10 contracte de prestare a serviciilor metodice și științifice pe termen determinat.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor în cadrul echipei de cercetare a constituit 30 %. În cadrul proiectului a fost susținută și confirmată o teză de doctorat.

Punctajul mediu acordat: 28,5

Concluzii și recomandări:

Scopul proiectului include valorificarea și dezvoltarea fondului genetic piscicol al Republicii Moldova prin crearea și implementarea noilor specii, linii de pești, care asigură o înaltă productivitate și rezistență, aprecierea valorilor de prăsilă, diversificarea spectrului cu noi hibrizi și specii domesticite somon, șalău, plătică, lin în scopul general de dezvoltare durabilă a acvaculturii de heleșteu în țară. Valoarea socio-economică a cercetărilor efectuate este reflectată prin efectul economic rezultat. Rezultatele obținute vor permite crearea noilor loturi de reproducători ce aparțin la 4 rase de crap cu o productivitate înaltă. Rezultatele proiectului contribuie la fundamentarea managementului activ al proceselor de valorificare a potențialului biologic în ecosistemele acvatice ca principale componente ale dezvoltării durabile a acvaculturii.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc

